

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΑΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

5

1908

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ÉDITIONS

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★

BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ. Κ.Π.Ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Ligue française pour la défense des droits de l'Hellénisme. — La Grèce par *Th. Homolle, Henry Houssaye, Th. Reinach, Ed. Théry, G. Deschamps, Ch. Diehl, G. Fougères, J. Psichari, A. Berl, M. Paillarès*. Conférences faites sous les auspices de la Ligue. Paris. 1908. Εἰς δὸν μικρὸν. σ. 395.

Δὲν ὑπάρχει βεβχίως Ἑλλήν μὴ γινώσκων ἐκ τοῦ ἡμερησίου τύπου τὴν συστάσιν καὶ δρᾶσιν τοῦ ἐν Πικρισίαις Γαλλικοῦ συνδέσμου πρὸς ἀμύναν τῶν δικαίων τοῦ ἑλληνισμοῦ. Συσταθεὶς τῷ 1907 καὶ ἐξ ὀλίγων συγκείμενος τὸ πρῶτον μελῶν, ἠύξθη ταχέως καὶ ἐθάρρησεν ἐντὸς χρόνου βραχέος νὰ ἐμφανισθῇ δημοσίᾳ, προκαλῶν διὰ γλαφυρῶν διαλέξεων λογάδων αὐτοῦ ἑταίρων τὸ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἐνδιαφέρον τῶν Γάλλων καὶ διαλύων τὸν πάγον τῆς πρὸς τὴν ἡμετέραν πατρίδα ἀδιαφορίας, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀσυμπαθείας, ἧτις τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχει διαδεδιχθῆ ἐν Εὐρώπῃ τὴν ἥρωικὴν οὕτως εἰπεῖν ἐποχὴν τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου φιλελληνισμοῦ, οὐ τᾶριστα ἄνθη ἐβλάστησαν ἐν μέσῳ τῶν αἱμάτων καὶ τῆς τέφρας τοῦ ἱεροῦ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ἀγῶνος.

Τὰς διαλέξεις ταύτας, γενομένας ἀπὸ τῆς 3 Δεκεμβρίου 1907 μέχρι τῆς 29 Ἀπριλίου 1908 καὶ κατ' ἰδίαν πρότερον δημοσιευθείσας, ὡς τὸ πλεῖστον δὲ καὶ μεταφρασθείσας παρ' ἡμῖν, περιλαμβάνει πάσας ὁμοῦ ὁ προκείμενος τόμος. Εἶνε δὲ αἱ ἐξῆς: Θεοφίλου *Homolle* Διὰ τί ἀγαπῶμεν τὴν Ἑλλάδα; — Καρόλου *Diehl* Ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησία καὶ ὁ ἑλληνισμός. — Γάστωνος *Deschamps* Ὁ ἑλληνισμός ἐν τῇ ἀσιατικῇ Τουρκίᾳ. — Γουσταίου *Fougères* Ἡ γραφικὴ Ἑλλάς. Ἡ χώρα καὶ ὁ λαός. — Μιχαῆλ *Paillarès* Ὁ ἑλληνισμός ἐν Μάκεδονίᾳ. — Ἰωάννου Ψυχάρη Ὁ ποιητὴς Σολωμός. — Ἐδμόνδου *Théry* Ἡ οἰκονομικὴ Ἑλλάς. Ἡ Ἑλλάς τῆς σήμερον. Ὅποια εἶνε. Ὅποια ὄφειλε νὰ εἶνε. — Ἐρρίκου *Houssaye* Ἡ ἥρωικὴ Ἑλλάς. — Ἀλφρέδου *Berl* Ἡ νέα Ἑλλάς. Τί ἀντιπροσωπεύει ἐν τῇ ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ. — Θεοδώρου *Reinach* Ἡ Ἑλλάς ἀνευρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Ὁ πίναξ οὗτος ἀρκεῖ νὰ καταδειξῇ ὅποσα συνεισήνεγκεν ἤδη διὰ τῶν διαλέξεων αὐτοῦ ὁ Σύνδεσμος χάριν τῆς ἀμύνης τῶν δικαίων τοῦ ἑλληνισμοῦ, καὶ δὴ ὑπὸ διπλῆν ἐποψίν, ἐξεταζομένων δῆλα δὴ τῶν τε ἀγορητῶν καὶ τῶν θεμάτων ἅτινα ἐπραγματεύθησαν. Οἱ μὲν ἀνάβάντες ἐπὶ τὸ βῆμα ὡς συνήγοροι τοῦ ἀδικουμένου ἑλληνισμοῦ εἶνε

ἢ πολιτεύεται διακεκριμένοι, συνδυάζοντες μετὰ τῆς πολιτικῆς τὴν θεραπείαν τῶν ἑλληνίδων Μουσῶν, οἷος ὁ κ. Reinach, πρόεδρος τοῦ Συλλόγου πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ, ἢ καθηγῆται ἐπιφανεῖς, εἰς οὓς, δυνάμεθα νὰ συμπαρατάξωμεν τὸν κ. Homolle, νῦν διευθυντὴν τῶν Μουσείων τοῦ Λούβρου καὶ εὐγλωττον πρόεδρον τοῦ Συνδέσμου, οὗτινος εἶνε αὐτόχρημα ἡ ψυχὴ, ἡ δημοσιογραφικὴ δεδοκιμασμένη ἐν τῷ χειρισμῷ τοῦ καλάμου. Τὰ δὲ θέματα εἶνε οὐ μόνον ποικιλώτατα, ἀλλὰ καὶ ἐξετάζουσι τὸν ἑλληνισμὸν ὑφ' ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐποφείας, τὸν ἀναζητοῦσι πάντοτε καὶ πανταχοῦ, ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ τοῖς νῦν χρόνοις, ἐν τῇ ἐλευθέρᾳ Ἑλλάδι καὶ τῇ ἀλυτρώτῳ, μέχρι τῆς Μακεδονίας, τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῶν νήσων. Ὁ ἑλληνισμὸς παρουσιάζεται οὕτως ἐν τῷ κύκλῳ τῶν ἀναγνωσμάτων τούτων ἐνιαῖος διὰ τῶν αἰώνων καὶ τῶν τόπων, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἀναπηδῶσιν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἀναγνώστου, ὡς εἰδύσαν εἰς τὰ ὄτα τῶν ἀκροατῶν κατὰ τὰς ἐσπέρας τῶν διαλέξεων αὐθόρμητα καὶ πειστικὰ, ἐξαγόμενα ἀναγκαιῶς ἐκ τῆς ἀφηγήσεως τῶν ἱστορικῶν ἀναμνήσεων, τῶν θυσιῶν τοῦ παρελθόντος καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ παρόντος, τῶν ἐμφαντικῶν τῆς τελευτημένης προόδου ἀριθμῶν, τῆς ἀλήκειου καὶ ὁσημέραι αὐξανομένης ἐκπολιτιστικῆς ἐργασίας τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ κ. Homolle, ὅτε εἰσηγεῖτο τὸ πρόγραμμα τοῦ Συνδέσμου ἐν τῇ ἐναρκτηρίῳ διαλέξει, ἥτις καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐπιγραφῇ ἀποπνέει τὸ ἄρωμα τῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα θερμῆς ἀγάπης τοῦ ἐπὶ μακρὰ ἔτη διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, συνοψίσας ὡς ἐξῆς τὰς βάσεις τοῦ νέου φιλελληνισμοῦ τῶν παρὰ τὸν Σηκουάναν ἀμυντόρων τῶν ἑλληνικῶν δικαίων.

« Δὲν στηρίζομεν τὰς ἡμετέρας πεποιθήσεις οὔτε εἰς τὴν δύναμιν οὔτε εἰς τὸ χρῆμα· δὲν ὑπέικομεν εἰς κανὲν πάθος πλὴν τοῦ τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας· δὲν τρέφομεν καθ' οἰουδήποτε οὔτε μῖσος, οὔτε ἀντιπάθειαν, οὔτε προβουλήν. Ἡ ἱστορὴ ἡμῶν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος εἶνε βαθεῖα, ἀλλ' εἶνε λογιζομένη, ὅπως ὑπάρξῃ σταθερὰ, καὶ εἶνε βαθεῖα, ὅπως ὑπάρξῃ τελεσφόρος. Εἴμεθα φιλέλληνες τέλος, ἀλλὰ φιλέλληνες ἐκ λογισμοῦ σθεναροῦ, ἄρα καὶ ἐκ πεποιθήσεως εὐλικρινοῦς ».

Τὸ πρόγραμμα δὲ τοῦτο διαφαίνεται διὰ πασῶν τῶν ἀγορευσῶν τῶν ἐπιφανῶν ρητόρων τοῦ Συνδέσμου, οἵτινες ἀνέλαβον τὴν ὑπερ-

σπισιν τῶν δικαίων τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ ἀπόψεων ποικίλων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε σθένους καὶ μετὰ τῆς ἐπικεχυμένης ἐν πάσαις ταῖς διαλέξεσι γαλατικῆς ἐκείνης αἰμυλίας καὶ γλαφυρίας, ἥτις κατορθώνει νὰ προσθέτῃ εἰς τὴν ἐκ τῶν πραγμάτων πειθῶ τὰ θείλητρα τοῦ ἐπιχάρITOS λόγου.

Αἱ διαλέξεις τῶν Γάλλων φιλελλήνων περιέχουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις οὐκ ὀλίγον ὕλικόν χρησιμώτατον πρὸς τὰς ἀρχαιολογικὰς καὶ φιλολογικὰς μελέτας. Ὁ δὲ κ. Reinach ἐπεβάλετο νὰ καταδείξῃ τὰς συμβαλὰς αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν ἱξερεύνησιν τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ συγγραφῶν. Ἀναλύει δὲ πλὴν τῶν ἑλληνικῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργασιῶν εὐφημότατα τὸ φιλολογικόν ἔργον τοῦ Κοραῆ, τοῦ Μουστοξύδου, τοῦ Μηνᾶ Μηνωίδου, τοῦ Σακκελίωνος, τοῦ Πέτρου Παπαγεωργίου, τοῦ Κωστομοῖρη, τοῦ Παπαδοπούλου Κεραμείως. Περὶ δὲ τοῦ ἐκδότου τοῦ Νέου Ἑλληνομνήμονος εὐηρεστήθη νὰ γράψῃ τάδε· «Ὁ Σπυρίδων Λάμπρος, καθηγητὴς τῆς ἱστορίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν, συντάκτης θαυμασίων καταλόγων τῶν χειρογράφων τοῦ Ἁγίου Ὀρους, τῆς Ἄνδρου, τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὁ ἐρασιμώτατος τῶν ξεναγῶν οὐς δύνανται νὰ ἐπιποθήσωσιν οἱ ἀρχαιολόγοι, εἶνε κυρίως μεσαιωνολόγος ἐκ τῶν πρωτευόντων. Ἄλλ' ὁ μεσαιωνολόγος οὗτος δὲν ἀποκνεῖ νὰ περισυλλέγῃ τὰ ἄνθη ἅτινα συναντᾷ κατὰ τὴν ὁδόν του, ἔτυχε δὲ πολλάκις τοιαύτης εὐτυχίας. Ἐν δὲ τῷ λογίῳ περιοδικῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι, ὅπερ ὁ λαϊκὸς οὗτος Βενεδικτίνος συντάσσει αὐτὸς καὶ μόνος, ἐγνώρισεν εἰς ἡμᾶς κομψὰ ἀρχαῖα ἐπιγράμματα καὶ νέα ἀποσπάσματα τοῦ ἱστορικοῦ Τιμαίου ».

[Ἀρχιδουκὸς τῆς Αὐστρίας Λουδοβίκου Σαλβατώρ] Versuch einer Geschichte von Parga. Prag. 1908. Druck und Verlag von Heinr. Mercy Sohn εἰς μέγα φύλλον σελ. VII, 219.

Τὸ ἀγγελλόμενον βιβλίον δύναται νὰ θεωρηθῇ δεύτερος τόμος τοῦ περὶ Πάργας μεγάλου ἔργου τοῦ Ἀρχιδουκὸς Λουδοβίκου Σαλβατώρ, οὗ ὁ πρῶτος, περιλαμβάνων τὴν τοπογραφίαν τῆς Πάργας, ἀνελύθη ἐν τῷ Νέῳ Ἑλληνομνήμονι Τόμ. Ε' σ. 120 κ. ε. Ἀνέλαβε δ' ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐκθέσῃ ἐν αὐτῷ τὴν ἱστορίαν τῆς Πάργας, ἥτις ἐμφαντικώτατα καταδεικνύει τὴν φιλοπατρίαν τῶν κατοίκων